

**Erasmi a Chokier Tractatus iurisdictionis ordinariae in
exemptos, illorumque exemptione ab ordinaria
iurisdictione**

in duos tomos distinct.

Quo Praeter Varias Ac pervtiles Additionibus praecipuis & in foro
potissimum occurrentibus Tomi primi Quaestionibus annexas, etiam S.
Rotae Romanae Decisiones Novissimae De Eadem materia editae, &
singulari studio selectae continentur - Hac postrema editione
praecedentibus duobus Tomis primum additus

Chokier, Érasme de
Coloniae Agr., 1684

Ad Quæst. 32. Addtio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61921](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61921)

Jurisdictionem, quae facit, ut ejus territorium perinde habeatur, ac si esset extra diocē-
sim Episcopi in omnibus, & per omnia, si est vera opinio Franc in c. 2. §. *patio*, num.
10. de *constit.* in 6. ultra quod etiam ad sunt privilegia Eugenii 3. concessa Congrega-
tioni Cassinensi, quae postea fuerunt communicata Congregationi Vallisoletanae. ut
fuit resolutum in una *Burgensi* sancti Joannis, coram R. P. D. meo Oratio 20. Decembris
1596. quibus sic stantibus, cum decisio hujus articuli pendeat à negotio principali,
nempe, an Abbatia sit in diocēsi, vel extra diocēsim; placuit Dominis, ut prius de
veritate hujus articuli videatur, juxta decisionem *Anconitanam* bon. mem. D. Oradini
Moderni, de *attent. par.* 3. c. 2. q. 19. num. 4. & fuit dictum coram R. P. D. Corduba, in
causa *Syracusana* Abbatis *Satus* 1. Decemb. 1597. Nec obstat assistentia juris commu-
nis, quia operatur, quando nihil adest in contrarium: verum hic multa turbant in-
tentionem Episcopi, & bene facit decisio in *Urbinate* jurisdictionis, coram R. P. D.
meo *Grisio*, & ita conclusum.

Ad Quæst. 32. *Additio.*

Exemptus litigans coram ordinario an jurare possit secundam suam intentio-
nem, & non illius cui juratur? hoc loco (spatiosus esset dicendi Campus de men-
talibus restrictionibus & amphibologicis locutionibus, quas *Moderni* Theo-
logia moralis scriptores tanto studio tueri & defendere laborarunt; alii quidem ex
justa causa, eadem licitas esse asserentes ut *Navarr.* in cap. *humane aures*. 22. quæst. 5.
in 2. qu. num. 12. & in *manuali* cap. 12. numer. 14. *Gregorius de Valent.* Tom. 3. disput. 5.
quæst. 13. puncto 2. *Azor.* in *inst.* moral. Tomo 1. lib. 11. cap. 4. quæst. 5. & alii apud *Sanchez*
lib. 3. in *decal.* cap. 6. num. 15. alii etiam sine causa, etiam non omnino licitas, tamen ne-
que culpam venialem excedere dicentes. *Bonacin.* tract. de *legib.* disp. 4. quæst. 1. punct.
12. num. 3. *Filliuc.* in quæst. moral. Tom. 2. tract. 25. cap. 11. numer. 331. *Diana* resol. moral.
par. 2. Tract. 1. *Miscellan.* resol. 25. Contraria sententia mentales restrictiones omni-
no rejiciens est *D. Augustini* lib. de mendacio cap. 3. *Hieron.* in epist. ad *Ephes.* cap. 4. *Isti-*
dori in 2. lib. sentent. cap. 31. relat. in cap. quacunque ar. 22. quæst. 5. *Magistri* in 3. sentent.
disp. 38. in 4. dub. S. *Thom.* 2. 2. qu. 110. art. 3. in corp. & post alios *Cajetani* in 2. 2. quæst. 89.
ar. 7. ad 4. vers. ad hoc dicitur, & vide plenissime *Fagnan.* in c. *Falsidic.* à n. 79. de crim. falsi,
& hæc posterior velut sana doctrina ab Ecclesia approbata, Prior rejecta & explosa
fuit, ut patet ex propositione 26. nuper à S. D. N. *Innocentio XI.* damnata, quæ sic
habet: si quis solus, vel coram aliis, sive interrogatus, sive propria sponte, sive recreationis causa,
sive

siue quocumque alio sine iuret se non fecisse aliquid, quod revera fecit, intelligendo nisi aliquid aliud, quod non fecit, vel aliam diem ab ea in qua fecit, vel quodvis aliud ad idem verum, revera non mentitur nec est perjurus.

Per hoc tamen non omnino rejectæ videntur illæ amphibologicæ locutiones quarum verba non ex solâ cogitatione, aut restrictione iurantis, sed ex ipsâ iuratura, vel communi usu æqualiter utrumque sensum recipiunt, de quibus intelligitur *Text. in cap. humane aures. 22. quest. 7. & de his loquitur Turrecrem. in §. quartus pro cap. Hoc videtur eadem quest. & Caietan. supradict. quest. 89. art. 7. Soto de justitia quest. 6. art. 2. conclus. 7. & de secreto memb. 3. quest. 3. conclus. 3. in fine, prout nec perit prohibitum videtur illi, qui injuste, & contra juris ordinem à Judice interrogatus, licitis mediis veritatem celare, dummodo mendacium non dicat, ut inquit S. Thom. 2. 2. quest. 69. art. 1. in corp.*

Ad Quest. 37. Additio.

DE duplici modo interveniendi ad causam per alium inchoatam vide *Alidos. de Commiss. Formula 9. in princip. vers. duobus autem modis Ceteri. per quest. cap. 13. Afflit. decis. 235. num. 6. & seqq. Ridolfin. in praxi lib. 2. cap. 4. num. 96. & seqq.* ubi quod interveniens ad causam principaliter pro suo interesse ad conclusionem alterius, vel utriusque litigantis potest facere committi causam principaliter ut in prima, quod facere non potest is, qui tantum inter venit ad defendendum unum ex litigatoribus, hic enim debet venire in statu & terminis, nec potest debere forum. *Bald. consil. 417. lib. 4. Anchar. consil. 183. num. 1. & seqq.* nec naturam & naturam iudicii mutare. *Rota coram Gregorio decis. 576. num. 7. & vid. plenius de sent. ad eundem Gregor. decis. 259. & decis. 303. & Rot. coram Coccino decis. 144. num. 3. & in recens. decis. 27. num. 3. part. 3.*

